

II

(Retsakter hvis offentliggørelse ikke er obligatorisk)

RÅDET

RÅDETS HENSTILLING

af 5. juni 2001

om unge menneskers, især børns og helt unges alkoholforbrug

(2001/458/EF)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 152, stk. 4, andet afsnit,

som henviser til forslag fra Kommissionen,

som henviser til udtalelse fra Europa-Parlamentet ⁽¹⁾, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) I henhold til traktatens artikel 3, stk. 1, litra p), skal Fællesskabets virke indebære bidrag til opnåelse af et højt sundhedsbeskyttelsesniveau.
- (2) I henhold til traktatens artikel 152 skal der sikres et højt sundhedsbeskyttelsesniveau ved fastlæggelsen og gennemførelsen af alle Fællesskabets politikker og aktiviteter.
- (3) I traktatens artikel 152 nævnes udtrykkeligt sundhedsoplysning og -uddannelse, som er prioriterede områder i forbindelse med Fællesskabets indsats inden for folkesundhed.
- (4) I resolution vedtaget af Rådet og repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer, forsamlet i Rådet den 29. maj 1986 ⁽²⁾, vedrørende alkoholmisbrug hedder det, at det øgede alkoholmisbrug vækker alvorlig bekymring for så vidt angår folkesundheden og den sociale velfærd, at fremstilling, salg og distribution af alkoholholdige drikke spiller en væsentlig rolle i de fleste medlemsstats økonomi, at det på europæisk plan tilrådes at tage et fælles initiativ for at forebygge alkoholmisbrug, og at Kommissionen med henblik herpå under omhyggelig hensyntagen til de interesser, der står på spil, skal føre en afbalanceret politik og om nødvendigt forelægge Rådet en række forslag.
- (5) I Kommissionens meddelelse om Det Europæiske Fællesskabs strategi på sundhedsområdet og i forslaget til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om vedtagelse

af et program for Fællesskabets indsats for folkesundheden (2001-2006) nævnes alkohol som et af de områder, hvor der kan gennemføres særlige foranstaltninger og aktioner ⁽³⁾.

- (6) Denne henstilling udgør et første skridt i retning af en mere samlet indsats på fællesskabsplan, (jf. Rådets konklusioner af 5. juni 2001 om en fællesskabsstrategi til mindskelse af alkoholrelaterede skader.)
- (7) En af målsætningerne i fællesskabshandlingsprogrammet for sundhedsfremme, sundhedsoplysning, sundhedsundervisning og sundhedsuddannelse (Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 645/96/EF ⁽⁴⁾) er fremme af analyse, evaluering og udveksling af erfaringer og oplysninger samt støtte til aktioner vedrørende foranstaltninger til forebyggelse af alkoholmisbrug og de sundhedsmæssige og sociale følger heraf. Dette program danner således grundlag for opfølgning og overvågning af de foreslåede foranstaltninger.
- (8) Ifølge EF-handlingsprogrammet vedrørende sundheds- overvågning som led i indsatsen inden for folkesundhed (Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1400/97/EF ⁽⁵⁾) er alkoholforbrug et af de områder, hvor der kan opstilles sundhedsindikatorer. Dette kan være særligt nyttigt til støtte for gennemførelsen af de foreslåede foranstaltninger.
- (9) I henhold til EF-handlingsprogrammet vedrørende forebyggelse af personskader som led i indsatsen inden for folkesundhed (Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 372/1999/EF ⁽⁶⁾) vil skader, der opstår i forbindelse med alkoholmisbrug, være omfattet af en del af de foranstaltninger, der iværksættes, hvilket kan være nyttigt til støtte for indsamlingen af data, der er nødvendige for gennemførelsen af de foreslåede foranstaltninger.

⁽¹⁾ Udtalelse afgivet den 16.5.2001 (endnu ikke offentliggjort i EFT).

⁽²⁾ EFT C 184 af 23.7.1986, s. 3.

⁽³⁾ EFT C 337 E af 28.11.2000, s. 122.

⁽⁴⁾ EFT L 95 af 16.4.1996, s. 1.

⁽⁵⁾ EFT L 193 af 22.7.1997, s. 1.

⁽⁶⁾ EFT L 46 af 20.2.1999, s. 1.

- (10) I Kommissionens meddelelse »Trafiksikkerhed: hovedopgaver i EU«⁽¹⁾ fastslås det, at spirituskørsel er et af de områder, der må prioriteres højest ved en fælles indsats for at nedbringe det store antal dødsfald på vejene i EU. Rådet noterede sig i konklusionerne af 5. april 2001 Kommissionens henstilling om den maksimale alkohol-koncentration i blodet for førere af motorkøretøjer, der specifikt omhandler problemet med de unge bilister og motorcyklister, og opfordrede medlemsstaterne til omhyggeligt at overveje alle de foreslåede foranstaltninger.
- (11) Ifølge Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/13/EF⁽²⁾ om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om mærkning af og præsentationsmåder for levnedsmidler samt om reklame for sådanne levnedsmidler skal der fastsættes nærmere regler for angivelse af ingredienser i mærkningen af alkoholholdige drikkevarer. Denne foranstaltning er foreslået af Kommissionen bl.a. med den begrundelse, at der i de seneste år er dukket stadig flere alkoholholdige drikkevarer op på markedet, hvis sammensætning og præsentation er udviklet med henblik på salg til unge mennesker. Det er vigtigt, at unge mennesker på grundlag af de oplysninger, der angives på varerne, kan gøre sig bekendt med, hvad de drikker. Desuden er det væsentligt for udvidelsen og bevarelsen af det indre marked for alkoholholdige drikkevarer at have en fælles lovgivning om mærkning af disse produkter.
- (12) I henhold til artikel 15 i Rådets direktiv 89/552/EØF om samordning af visse love og administrative bestemmelser i medlemsstaterne vedrørende udøvelse af tv-spredningsvirksomhed, ændret ved direktiv 97/36/EF⁽³⁾, skal fjernsynsreklamer og teleshopping vedrørende alkoholholdige drikkevarer overholde et sæt kriterier under særlig henvisning til beskyttelsen af unge.
- (13) Ved gennemførelsen af de foranstaltninger, det henstilles at træffe, må det ikke glemmes, at begrænsninger i de kommercielle kommunikationstjenester på tværs af grænserne skal være i overensstemmelse med artikel 49 i traktaten og derfor skal stå i forhold til de generelle målsætninger, der forfølges, herunder beskyttelsen af folkesundheden og forbrugernes.
- (14) Det skal bemærkes, at enhver vedtagelse om at trække ulovlige produkter fra en anden medlemsstat tilbage fra markedet er underlagt Europa-Parlamentets og Rådets beslutning nr. 3052/95/EF⁽⁴⁾ om indførelse af en ordning for gensidig information om nationale foranstaltninger, der fraviger princippet om frie varebevægelser inden for Fællesskabet. I henhold til denne beslutning skal en sådan handling meddeles Kommissionen og proportionaliteten begrundes.
- (15) Med forbehold af national lovgivning eller nationale foranstaltninger bør producenter og forhandlere indtrængende opfordres til at indføre og gennemføre egenkontrol med og vedtage standarder for alle former for reklame, markedsføring og detailhandel af alkoholholdige drikkevarer, uanset det anvendte medie, som led i adfærdskodekser.
- (16) Selvregulering for så vidt angår reklame for alkoholholdige drikkevarer er et tiltag, som støttes af de relevante involverede parter, dvs. producenterne, reklamebranchen og medierne, og som allerede fungerer i en række medlemsstater, ofte i nært samarbejde med regeringer og ikke-statslige organisationer. Dette tiltag kan spille en vigtig rolle med hensyn til beskyttelse af børn og unge mod alkoholskader. Ungdomsorganisationer vil også kunne yde et væsentligt bidrag i den forbindelse.
- (17) Der foreligger i visse medlemsstater bekymrende statistikker, som beviser, at unges drikkevaner er under forandring, bl.a. er der sket en stigning i lejlighedsdrikkeri og kraftigt drikkeri blandt mindreårige, der er en tendens til, at unge i en tidlig alder har et betydeligt alkoholforbrug uden for familiemiljøet, i nogle medlemsstater er der et stigende alkoholforbrug blandt unge piger, og der er en tendens til, at der konsumeres alkohol i kombination med narkotiske stoffer. Der er imidlertid behov for at udbygge de tilgængelige oplysninger.
- (18) Der er et klart behov i Fællesskabet for bedre forskning vedrørende årsagerne til samt arten og omfanget af de problemer, der skyldes unge menneskers, især børns og helt unges, alkoholforbrug, bl.a. ved en mere omfattende og konsekvent dataindsamling.
- (19) I henhold til artikel 5 i traktaten skal bestræbelserne for at opfylde målsætningen om Fællesskabets bidrag til opnåelse af et højt sundhedsbeskyttelsesniveau være i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet og i overensstemmelse med det princip, at Fællesskabet kun handler i det omfang, det er nødvendigt for at nå traktatens mål. De foranstaltninger, det henstilles at træffe, skal derfor tage hensyn til tidligere og nuværende foranstaltninger i medlemsstaterne og skal stå i et rimeligt forhold til deres målsætning vedrørende folkesundheden.
- (20) Der bør løbende foretages en vurdering af de trufne foranstaltninger, navnlig for så vidt angår deres effektivitet og resultaterne på nationalt og fællesskabsplan,

HENSTILLER:

- I. Når medlemsstaterne fastlægger deres strategier og træffer forskriftsmæssige eller andre foranstaltninger tilpasset deres specifikke forhold som led i en samlet indsats på fællesskabsplan med hensyn til unge mennesker og alkohol og navnlig med henblik på børn og helt unge, bør de med relevant støtte fra Kommissionen:

⁽¹⁾ EFT L 43 af 14.2.2001, s. 31.

⁽²⁾ EFT L 109 af 6.5.2000, s. 29.

⁽³⁾ EFT L 202 af 30.7.1997, s. 60.

⁽⁴⁾ EFT L 321 af 30.12.1995, s. 1.

- 1) fremme forskning i alle de forskellige aspekter af problemer vedrørende unge menneskers, og især børns og helt unges, alkoholforbrug med henblik på bedre at kunne identificere og evaluere foranstaltninger til imødegåelse af disse problemer
 - 2) sikre, at udformningen, gennemførelsen og evalueringen af omfattende sundhedsfremmende politikker og programmer, der er rettet mod børn, unge, deres forældre, lærere og pædagoger på lokalt, regionalt, nationalt og europæisk plan, behandler alkoholspørgsmålet på passende måde, idet der bør lægges særlig vægt på miljøer som ungdomsorganisationer, idrætsforeninger og skoler og tages hensyn til de allerede indhøstede erfaringer, f.eks. den »sundhedsfremmende skole«
 - 3) udarbejde evidensbaseret information om faktorer, der kan få unge mennesker, især børn og helt unge til at begynde at drikke, og formidle denne information til de berørte parter
 - 4) fremme en flerstrengt orientering af unge om alkohol for at medvirke til at forebygge de negative konsekvenser af indtagelsen heraf; lærerne, sundhedsvæsenet, ungdomsorganisationerne, de retshåndhavende organer, relevante ikke-statslige organisationer og medierne kunne i passende omfang deltage i dette initiativ
 - 5) støtte foranstaltninger med henblik på at øge kendskabet til virkningerne af alkoholindtagelse, navnlig på børn og unge, og følgerne heraf for den enkelte og samfundet
 - 6) øge unges engagement i politikker og aktioner vedrørende ungdomssundhed, idet der i fuldt omfang gøres brug af de bidrag, de kan yde, især på informationsområdet, og fremme specifikke aktiviteter, som unge tager initiativ til, planlægger, gennemfører og evaluerer
 - 7) fremme udarbejdelsen af vejledende materiale til forældre med henblik på at hjælpe dem med at drøfte alkoholspørgsmål med deres børn og fremme udbredelsen af dette materiale gennem lokale netværker, f.eks. skoler, sundhedsvæsenet, biblioteker og sports- og kulturcentre, såvel som via Internettet
 - 8) videreudvikle særlige initiativer rettet mod unge om risikoen ved spirituskørsel, idet disse initiativer målrettes mod specifikke steder, f.eks. forlystelsessteder, skoler og køreskoler
 - 9) opprioritere bekæmpelsen af ulovligt salg af alkohol til mindreårige forbrugere og om nødvendigt kræve aldersbevis
 - 10) især støtte udarbejdelsen af særlige metoder med henblik på tidlig opdagelse og konsekvent indgriben, der tager sigte på at forebygge, at unge bliver afhængige af alkohol.
- II. Under hensyn til deres forskellige lovgivning samt regulerings- og selvreguleringsregler bør medlemsstaterne:
- 1) i samarbejde med producenter og forhandlere af alkoholholdige drikkevarer og relevante ikke-statslige organisationer fremme fastlæggelsen af effektive mekanismer på områderne reklame, markedsføring og handel for:
 - a) at sikre, at producenterne ikke målretter alkoholholdige drikkevarer mod børn og unge
 - b) at sikre, at alkoholholdige drikkevarer ikke udformes eller markedsføres på en sådan måde, at de appellerer til børn og unge, under hensyntagen til bl.a. følgende:
 - anvendelse af en stil (såsom bogstaver og tegn, motiver eller farver), der forbindes med ungdomskulturen
 - anvendelse af børn, unge eller modeller, der ser meget unge ud, i forbindelse med reklamekampagner
 - hentydninger til eller billeder forbundet med indtagelse af narkotika og andre skadelige stoffer som f.eks. tobak
 - konnotationer til vold eller asocial adfærd
 - hentydninger til succes på det sociale, seksuelle eller sportslige område
 - opfordring til alkoholforbrug hos børn og unge, herunder lavprissalg af alkoholholdige drikkevarer til unge
 - reklamer under eller sponsorering af sports- og musikarrangementer samt andre særlige arrangementer, som et betydeligt antal børn og unge deltager i eller overværer
 - reklamer i medierne, der specielt henvender sig til børn og unge, eller som når ud til et stort antal børn og unge
 - gratis uddeling til børn og unge af alkoholholdige drikkevarer samt salg eller gratis uddeling af produkter, der anvendes i forbindelse med reklame for alkoholholdige drikkevarer, og som i særlig grad kan appellere til børn og unge
 - c) om nødvendigt at organisere særlig uddannelse for serverings- og salgspersonale med henblik på beskyttelse af børn og unge og under hensyn til eksisterende licensbegrænsninger for salg af alkohol til unge

- d) at give producenterne muligheder for at få forhånds-rådgivning, inden de markedsfører eller investerer i et produkt, og mulighed for at få rådgivning vedrørende markedsføringskampagner, inden disse reelt iværksættes
 - e) at sikre, at klager over produkter, hvor reklame, markedsføring og handel ikke foregår efter principperne i litra a) og b), kan behandles effektivt, og at sådanne produkter i givet fald kan trækkes tilbage fra markedet, så de upassende markedsførings- og reklamemetoder dermed kan bringes til ophør
- 2) tilskynde brancheorganisationerne for producenter og forhandlere af alkoholholdige drikkevarer til at forpligte sig til at følge ovennævnte principper.
- III. Medlemsstaterne bør med henblik på at bidrage til opfølgningen af denne henstilling på fællesskabsplan og i overensstemmelse med programmet for Fællesskabets indsats inden for folkesundhed på anmodning underrette Kommissionen om gennemførelsen af de foranstaltninger, det henstilles at træffe,
- 2) at fremme yderligere forskning på fællesskabsplan i unge menneskers og især børns og helt unges holdninger og motivationer med hensyn til alkoholforbrug samt overvåge den løbende udvikling
 - 3) at følge op på, vurdere og overvåge udviklingen og foranstaltningerne i såvel medlemsstaterne som på fællesskabsplan og i denne forbindelse sikre en kontinuerlig, konstruktiv og velstruktureret dialog med alle berørte parter
 - 4) senest ved udløbet af det fjerde år efter datoen for vedtagelse af denne henstilling og derefter regelmæssigt at aflægge beretning om gennemførelsen af de foreslåede foranstaltninger på grundlag af oplysninger fra medlemsstaterne, at vurdere i hvor høj grad de foreslåede foranstaltninger virker efter hensigten, samt at overveje behovet for en revision eller en yderligere indsats
 - 5) fuldt ud at udnytte alle Fællesskabets politikker, herunder navnlig programmet for Fællesskabets indsats inden for folkesundhed, til at takle problemer, der er omhandlet i denne henstilling.

OPFORDRER KOMMISSIONEN TIL I SAMARBEJDE MED MEDLEMS-
STATERNE:

- 1) at støtte medlemsstaterne i deres bestræbelser for at gennemføre de foreslåede foranstaltninger, især gennem indsamling og fremskaffelse af relevante og sammenlignelige data og ved at gøre det lettere at udveksle information og eksempler på bedste praksis

Udfærdiget i Luxembourg, den 5. juni 2001.

På Rådets vegne

L. ENGQVIST

Formand